

WP244 ZAŁĄCZNIK II – Często zadawane pytania

Czym jest wiodący organ nadzorczy?

Zgodnie z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO) co do zasady nadzór nad czynnością transgranicznego przetwarzania lub nad czynnością przetwarzania dotyczącą obywateli więcej niż jednego państwa UE sprawuje wyłącznie jeden organ nadzorczy zwany wiodącym organem nadzorczym. Określa się to mianem zasady kompleksowej współpracy.

Wiodący organ nadzorczy jest podmiotem, na którym spoczywa główna odpowiedzialność za prowadzenie postępowań dotyczących *czynności transgranicznego przetwarzania*, np. wówczas, gdy dane przedsiębiorstwo dokonuje czynności przetwarzania w kilku państwach członkowskich.

Wiodący organ nadzorczy skoordynuje działania dotyczące organów nadzorczych, których sprawa dotyczy, zgodnie z art. 60–62 rozporządzenia (np. mechanizm kompleksowej współpracy, wzajemną pomoc i wspólne operacje). Przedłoży wszelkie projekty decyzji organom nadzorczym posiadającym interes w danej sprawie.

Czym jest transgraniczne przetwarzanie?

Mechanizm wiodącego organu nadzorczego uruchamia się wyłącznie w kontekście transgranicznego przetwarzania. Konieczne jest zatem stwierdzenie, czy zachodzi przypadek transgranicznego przetwarzania.

Zgodnie z art. 4 pkt 23 rozporządzenia „transgraniczne przetwarzanie” oznacza:

- przetwarzanie danych osobowych, które odbywa się w Unii w ramach działalności jednostek organizacyjnych w więcej niż jednym państwie członkowskim administratora lub podmiotu przetwarzającego w Unii posiadającego jednostki organizacyjne w więcej niż jednym państwie członkowskim; albo
- przetwarzanie danych osobowych, które odbywa się w Unii w ramach działalności pojedynczej jednostki organizacyjnej administratora lub podmiotu przetwarzającego w Unii, ale które znacznie wpływa lub może znacznie wpłynąć na osoby, których dane dotyczą, w więcej niż jednym państwie członkowskim.

Co oznacza określenie „znacznie wpływać”?

W rozporządzeniu nie zdefiniowano określenia „znacznie wpływać”.

Organy nadzorcze dokonają wykładni określenia „znacznie wpływa” w poszczególnych przypadkach. Należy uwzględnić kontekst przetwarzania, rodzaj danych, cel przetwarzania danych oraz czynniki, takie jak fakt, czy przetwarzanie:

- wyrządza lub może wyrządzić szkodę osobom fizycznym, naraża lub może je narażać na straty lub powoduje lub może spowodować stres u osób fizycznych;
- wywiera lub może wywierać faktyczne skutki w postaci ograniczenia praw lub pozbawienia możliwości;
- wpływa lub może wpływać na zdrowie, pomyślność lub spokój umysłu osób fizycznych;
- wpływa lub może wpływać na status finansowy lub gospodarczy osób fizycznych lub ich sytuację;

- naraża osoby fizyczne na dyskryminację lub niesprawiedliwe traktowanie;
- obejmuje analizę szczególnych kategorii danych osobowych lub innych danych wrażliwych, w szczególności danych osobowych dzieci;
- powoduje lub może spowodować znaczną zmianę zachowania osób fizycznych;
- ma mało prawdopodobne, nieoczekiwane lub niepożądane konsekwencje dla osób fizycznych;
- powoduje zakłopotanie lub ma inne negatywne skutki, w tym naruszenie dobrego imienia; lub
- obejmuje przetwarzanie szerokiego zakresu danych osobowych.

W jaki sposób można ustalić wiodący organ nadzorczy właściwy dla danego administratora?

Po ustaleniu, że dane przetwarzanie ma charakter transgraniczny, należy ustalić właściwy wiodący organ nadzorczy.

Zgodnie z art. 56 rozporządzenia właściwym wiodącym organem nadzorczym jest organ nadzorczy głównej jednostki organizacyjnej.

Jeżeli dana organizacja posiada pojedynczą jednostkę organizacyjną w UE, lecz przetwarzanie znacznie wpływa lub może znacznie wpłynąć na osoby, których dane dotyczą, w więcej niż jednym państwie członkowskim, właściwym wiodącym organem nadzorczym jest organ nadzorczy właściwy dla miejsca siedziby tej pojedynczej jednostki organizacyjnej.

Jeżeli dana organizacja ma kilka jednostek organizacyjnych w UE, co do zasady główną jednostką organizacyjną jest miejsce, w którym znajduje się centralna administracja tej organizacji. Jeżeli jednak inna jednostka organizacyjna decyduje o celach i sposobach przetwarzania – oraz przysługuje jej uprawnienie do nakazania wykonania takich decyzji – staje się ona główną jednostką organizacyjną. Obowiązek jednoznacznego ustalenia podmiotu odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji co do celów i sposobów dokonywania czynności przetwarzania danych osobowych spoczywa na administratorach danych.

Przykładowo, jeżeli przedsiębiorstwo dokonuje jednej czynności transgranicznego przetwarzania lub kilku tego rodzaju czynności, przy czym decyzje dotyczące wszystkich czynności transgranicznego przetwarzania podejmowane są w położonym w UE miejscu, w którym znajduje się centralna administracja, jeden wiodący organ nadzorczy będzie właściwy w zakresie wszystkich czynności transgranicznego przetwarzania. Będzie to organ nadzorczy właściwy dla miejsca, w którym znajduje się centralna administracja przedsiębiorstwa.

Jeżeli jednak przedsiębiorstwo dokonuje kilku czynności transgranicznego przetwarzania, a decyzje co do sposobów i celów przetwarzania podejmowane są w różnych jednostkach organizacyjnych, właściwy będzie więcej niż jeden wiodący organ nadzorczy. Będą to organy właściwe dla miejsca, w którym znajdują się jednostki organizacyjne podejmujące decyzje dotyczące odpowiednich czynności transgranicznego przetwarzania. Aby w pełni korzystać z mechanizmu kompleksowej współpracy, w ramach którego jeden wiodący organ nadzorczy jest właściwy w zakresie wszystkich czynności transgranicznego przetwarzania, przedsiębiorstwa powinny rozważyć wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym decyzje dotyczące czynności przetwarzania danych osobowych byłyby podejmowane w jednym miejscu.

Jakie kryteria stosuje się w celu ustalenia wiodącego organu nadzorczego właściwego dla danego administratora?

Poniższe czynniki mogą być przydatne przy ustalaniu położenia głównej jednostki organizacyjnej administratora:

- Czy jego pojedyncza jednostka organizacyjna znajduje się na terenie UE?

Jeżeli tak oraz jeżeli przetwarzanie znacznie wpływa lub może znacznie wpłynąć na osoby, których dane dotyczą, w więcej niż jednym państwie członkowskim, właściwym wiodącym organem nadzorczym jest organ nadzorczy właściwy dla miejsca, w którym znajduje się ta pojedyncza jednostka organizacyjna.

- Czy jego siedziba główna znajduje się na terenie UE?
 - o Jeżeli tak, jaką odgrywa rolę? Czy decyzje co do celów i sposobów przetwarzania podejmowane są w tej jednostce organizacyjnej? Oraz czy jednostce tej przysługuje uprawnienie do wykonywania decyzji dotyczących czynności przetwarzania?
 - o Jeżeli nie, czy istnieją inne jednostki organizacyjne:
 - w których podejmowane są decyzje dotyczące działalności gospodarczej obejmującej przetwarzanie danych?
 - którym przysługuje faktyczne uprawnienie do nakazania wykonania decyzji?
 - w których mieści się siedziba dyrektora (lub dyrektorów) obarczonych ogólnym obowiązkiem z zakresu zarządzania czynnościami transgranicznego przetwarzania?
 - w których administrator lub podmiot przetwarzający są zarejestrowani jako przedsiębiorstwo, jeżeli są zarejestrowani na tym samym terytorium?

W jaki sposób można ustalić wiodący organ nadzorczy właściwy dla danego podmiotu przetwarzającego?

W rozporządzeniu do korzystania z systemu kompleksowej współpracy uprawniono również przetwarzających podlegających rozporządzeniu i posiadających jednostki organizacyjne w więcej niż jednym państwie członkowskim.

Art. 4 pkt 16 lit. b) stanowi, że główną jednostką organizacyjną podmiotu przetwarzającego będzie miejsce, w którym znajduje się jego centralna administracja w UE, lub – gdy podmiot przetwarzający nie ma centralnej administracji w UE – jednostka organizacyjna, w której odbywają się główne czynności przetwarzania (podmiotu przetwarzającego).

Zgodnie z motywem 36, jeżeli sprawa dotyczy zarówno administratora, jak i podmiotu przetwarzającego, właściwym wiodącym organem nadzorczym będzie jednak wiodący organ nadzorczy administratora. W tej sytuacji organ nadzorczy podmiotu przetwarzającego uznaje się za „organ nadzorczy, którego sprawa dotyczy”, i powinien on uczestniczyć w procedurze współpracy.